

Warszawa, 18.08.2014

FSB Rosji wciąż naciska na krymskich aktywistów: reżyser Galina Dzhikieva oskarżona o związki z separatystami

Sfabrykowana sprawa karna o rzekomo przygotowywane akty terrorystyczne na terenie Półwyspu Krymskiego, nabiera prędkości. W charakterze oskarżonych występuje czwórka krymskich aktywistów obywatelskich, wśród nich znajduje się znany reżyser Oleg Sentsov. Do grona podejrzanych o współudział w przygotowywaniu aktu terrorystycznego trafiła reżyser Galina Dzhakieva. W związku z tym została zmuszona do opuszczenia półwyspu.

Galina Dzhakieva udziela wywiadu mediom
Screenshot z You Tube kanału „Centrum Śledztw Dziennikarskich”:
<https://www.youtube.com/watch?v=i1veV53HupY>

Galina Dzhakieva – ukraiński reżyser teatralny. Ukończyła Państwowy Uniwersytet Kultury i Sztuki w Kijowie jako reżyser teatru dramatycznego. Pracowała w Symferopolu na Krymie w spółce radiowo-telewizyjnej „Czarnomorska” jako korespondent radia „Assol”, redaktor wydania i korespondent służby informacyjnej „Volna”. Kierowała studium teatralnym „My”. We wrześniu 2011 roku w Symferopolu założyła Centrum Artystyczne pod nazwą „Karman”, którego jest obecnie dyrektorem.

W marcu 2014, podczas okupacji Krymu przez wojska rosyjskie, Galina Dzhakieva aktywnie broniła jedności Ukrainy. W tym okresie reżyser Centrum Artystycznego „Karman” Anton Romanov¹ i krymski aktywista Gennadiy Afanasyev² zwrócili się do Galiny Dzhakiewej z prośbą o przeprowadzenie w Centrum

¹ 07.04.2014 Anton Romanov wyjechał z Krymu obawiając się o swoje bezpieczeństwo w związku coraz częstszymi atakami agresji wobec proukraińskich aktywistów.

² Gennadiy Afanasyev występuje jako podejrzany w jednej sprawie razem z Olegiem Sentsovem.

szkoleń medycznych dla miejscowej ludności. W efekcie, w pomieszczeniu teatru trzykrotnie odbyły się zajęcia, na których uczono mieszkańców udzielanie pierwszej pomocy medycznej.

W czasie okupacji Krymu jego mieszkańcy masowo protestowali przeciwko agresji wojsk Federacji Rosyjskiej. Swoje proukraińskie stanowisko aktywnie wyrażali również krymscy reżyserzy. Jednym z nich był Oleg Sentsov, oskarżony o utworzenie terrorystycznego ugrupowania na Krymie.

W dniu 31.05.2014 Dzhakieva udzieliła komentarza na antenie radia „Echo Moskwy” w geście poparcia dla aresztowanego reżysera Olega Sentsova, którego rosyjskie FSB oskarżyło o terroryzm. Jej wystąpienie zostało zakończone słowami: *„Myślę, że na Krymie z każdego człowieka o odmiennych poglądach można uczynić terrorystę”*³.

W dniu 17.07.2014 przedstawiciele Krymskiego Urzędu FSB telefonicznie zaprosili Galinę Dzhakiewą na nieoficjalne spotkanie. Według relacji reżyserki, w trakcie spotkania powiedziano jej, że występuje ona w sprawie Olega Sentsova⁴ jako podejrzana o przynależność do organizacji terrorystycznej⁵. Jak poinformowała Galina Dzhikaeva, rosyjskie FSB dopatrzyło się związku pomiędzy przeprowadzonymi szkoleniami medycznymi a „terrorystyczną grupą Sentsova”. Oprócz tego, w kręgu podejrzanych znaleźli się wszyscy spośród 15 pracowników Centrum Artystycznego, w tym jeden niepełnoletni, chociaż zespół „Karman” nie uczestniczył w szkoleniu. W związku z zagrożeniem, że może zostać zatrzymana, Galina Dzhikaeva opuściła terytorium półwyspu.

W urzędzie FSB FR na Krymie odmówiono skomentowania oświadczenia Galiny Dzhikaevej na temat nacisków, wywieranych na nią i jej kolegów przez rosyjskie służby specjalne⁶.

W dniu **28.07.2014** sekretarz prasowy Dmitriya Dinze, adwokata obrony w sprawach karnych Olega Sentsova i Aleksandra Kolchenko, napisał na blogu, że Dinze przygotował wniosek skierowany do szefa Komitetu Śledczego Rosji Aleksandra Bastyrkina. We wniosku Dmitriy Dinze prosi o przeprowadzenie kontroli w sprawie wywierania psychicznych i innych nacisków na Dzhikaewą przez funkcjonariuszy FSB FR w Symferopolu, ustalenie i sprawdzenie faktów ewentualnego fałszowania materiałów sprawy karnej, które są zbierane przez funkcjonariuszy FSB Rosji na terytorium Krymu przeciwko Olegowi Sentsovowi⁷.

Galina Dzhikaeva uważa, że oskarżenie reżysera Olega Sentsova o działalność terrorystyczną nie ma żadnych podstaw, dlatego wszystko, co funkcjonariusze FSB zarzucają zespołowi Centrum Artystycznego „Karman” jest wydumaną historią.

Przypominamy, że obywatele Ukrainy Oleg Sentsov, Gennadiy Afanasyev, Aleksey Chirniy i Aleksandr Kolchenko zostali uprowadzeni przez funkcjonariuszy FSB Rosji z terenu okupowanego Krymu w maju 2014. Są oskarżani o udział w przygotowaniu aktów terrorystycznych na terenie półwyspu. Obecnie przebywają się w areszcie „Lefortowo” w Moskwie. Istnieją podstawy, aby przypuszczać, że wobec zatrzymanych Ukraińców stosowano tortury^{8,9}. W dniu 08.08.2014 MSZ Ukrainy złożyło oświadczenie,

³ <http://echo.msk.ru/programs/oni/1331004-echo/>

⁴ <http://ru.odfoundation.eu/a/3990.delo-olega-sencova-fsb-rossii-pytkami-dobivaetsya-ot-proukrainskih-aktivistov-iz-kryma-pri-znatelnyh-pokazaniy>

⁵ <http://ru.krymr.com/media/video/25469478.html>

⁶ <http://ru.krymr.com/archive/news-ru/latest/16898/16898.html?id=25469830>

⁷ <http://echo.msk.ru/blog/shulxan/1368434-echo/>

⁸ <http://ru.odfoundation.eu/a/3990.delo-olega-sencova-fsb-rossii-pytkami-dobivaetsya-ot-proukrainskih-aktivistov-iz-kryma-pri-znatelnyh-pokazaniy>

⁹ <http://ru.odfoundation.eu/a/4014.oleg-sencov-zayavil-o-svoey-nevinovnosti-na-slushanii-v-ponedelnik-7-iyulya-v-moskve>

w którym stwierdzono, że zatrzymani mieszkańcy Krymu są uważani za więźniów politycznych, których rosyjskie władze trzymają w charakterze zakładników¹⁰.

Sprawa krymskich aktywistów nie jest znana szerokiej rzeszy społeczeństwa, ponieważ ich adwokaci podpisali korzystne z punktu widzenia śledztwa oświadczenie o nieujawnianiu informacji. Uwzględniając polityczny charakter oskarżeń i niejawną naturę sprawy, aktywiści faktycznie są pozbawieni szans na obiektywne jej zbadanie przez sąd. W związku z podpisaniem przez adwokatów zobowiązania do nierozpowszechniania informacji nie można ustalić, kto jeszcze spośród obywateli Ukrainy występuje w sprawie przygotowywania aktów terrorystycznych na Krymie i może być zagrożony uprowadzeniem lub prześladowaniem ze strony służb specjalnych FR.

Fundacja Otwarty Dialog uważa, że naciski wywierane na Galinę Dzhikaewą mają na celu zmuszenie jej do złożenia korzystnych dla śledztwa zeznań przeciwko Olegowi Setsovowi, Gennadiyowi Afanasyevowi, Alekseyowi Chirniyowi i Aleksandrowi Kolchenko. Oczywiście, że zeznania aktywistów uzyskane w wyniku tortur nie są wystarczające, aby oprzeć na nich zarzuty postawione w sfabrykowanej przez rosyjskie służby specjalne sprawie karnej, dotyczącej „przygotowywania aktów terrorystycznych na terenie Półwyspu Krymskiego”. Domagamy się od organów śledczych FR zaprzestania nieuzasadnionego ścigania karnego ukraińskich obywateli.

Fundacja Otwarty Dialog wzywa międzynarodową społeczność, międzynarodowe organizacje pozarządowe występujące w obronie praw człowieka, aby wyraziły swój protest w związku z prześladowaniem krymskich aktywistów. W ciągu ostatnich kilku miesięcy nasza Fundacja zorganizowała już 3 misje obserwacyjne w Rosji, których celem była kontrola przestrzegania praworządności i praw człowieka w sprawach karnych przeciwko obywatelom Ukrainy, którzy zostali uprowadzeni przez rosyjskie służby specjalne. Wzywamy międzynarodową społeczność (szczególnie ONZ, PACE, OBWE Parlament Europejski) o okazanie solidarności oraz skierowanie regularnych misji obserwacyjnych w celu niedopuszczenia do wywierania nacisków psychicznych i fizycznych na uprowadzonych przez rosyjskie służby specjalne obywateli Ukrainy.

W celu uzyskania bardziej szczegółowych informacji prosimy o kontakt:

Sergey Sukhoboychenko - sergey.sukhoboychenko@odfoundation.eu

Lyudmyla Kozlovska - lyudmylakozylovska@odfoundation.eu

Fundacja «Otwarty Dialog»

¹⁰ <http://goo.gl/T50JEE>